basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2014

MEPUTSO: 80

NAKO: 2 diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 7.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka DIKAROLO tše THARO, e lego ya A, ya B le ya C.

KAROLO YA A:	Ditaodišo	(40)
KAROLO YA B:	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	(20)
KAROLO YA C:	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	(20)

2. Araba potšišo e TEE karolong ye NNGWE le ye NNGWE.

3. Araba ka Sepedi.

4. Thoma karolo ye NNGWE le ye NNGWE letlakaleng le LEFSA.

5. Beakanya (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o badišiše le go dira palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga ditšweletšwa ka moka.

6. Peakanyo e bonagale gabotse. E laetše ka go thala mothalo wa go putla.

7. Šomiša metsotso ye e ka bago ye 60 go KAROLO YA A, ye 30 go KAROLO YA B le ye 30 go KAROLO YA C.

8. Dikarabo di nomorwe go swana le dipotšišo.

9. Efa karolo ye NNGWE le ye NNGWE hlogo ya maleba.

10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO

POTŠIŠO YA 1

Kgetha e TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya mantšu a go se fete a 250 ka yona.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga taodišo.

1.1 A letšatši la go ikghetha! Batho ba sa tšwela pele go thekga lesolo la Mna. Mandela la metsotso ye 67 ya boikgafo.

O ka ngwala ka dintlha tše di latelago:
- Mešomo ya setšhaba yeo o e dirilego.
- Lebaka la go keteka letšatši leo.
- Tšeo o bonego batho ba di dira. **[40]**

1.2 Letšatši la go bouta.

O ka ngwala ka dintlha tše di latelago:
- Seo se go kgahlilego dikgethong.
- Melawana le tshepedišo ya dikgetho.
- Tšeo di bego di direga. **[40]**

1.3 Mokete wa taelano wa barutwana ba marematlou.

O ka ngwala ka dintlha tše di latelago:
- Dipeakanyo (neng? kae? bj.bj).
- Moaparo.
- Tšeo di go kgahlilego. **[40]**

1.4 Leo e bile leeto!

O ka ngwala ka dintlha tše di latelago:
- Dipeakanyo (neng? lefelo? lebaka, bj.bj).
- Tšeo di diregilego leetong.
- Maikutlo a gago. **[40]**

1.5 Seruiwaratwa sa ka ke tšohle go nna.

O ka ngwala ka dintlha tše di latelago:
- Mohuta wa sona.
- Ke ka lebaka la eng se le bohlokwa?
- Maikutlo a gago ka sona. **[40]**

1.6 Lebelela diswantšho tše di latelago gomme o kgethe se TEE o ngwale taodišo ya go amana le sona.

1.6.1

[Khabara ya CD ya Ladysmith Black Mambazo: *Long walk to freedom*] **[40]**

1.6.2

[Inthanete] **[40]**

1.6.3

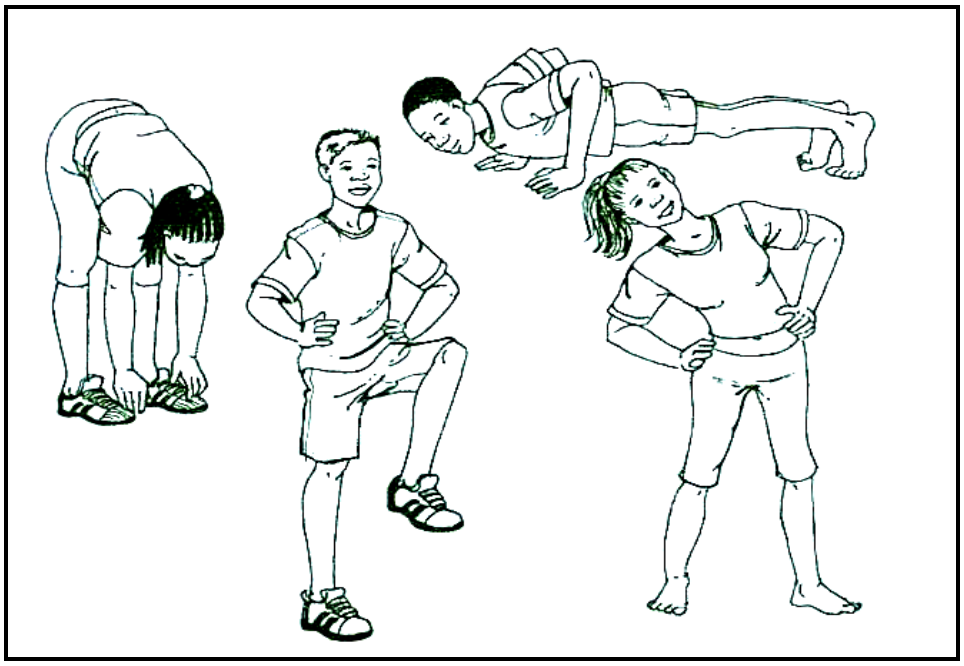

[IsiZulu Sanamuhla Esicebile Letl: 81] **[40]**

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 40

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE

POTŠIŠO YA 2

Kgetha se TEE sa ditšweletšwa tše telele tše di latelago gomme o ngwale mantšu a go se fete a 100 ka sona.

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga setšweletšwa.

2.1 LENGWALO LA GO KGOPELA

O rata go etela lefelong la maikhutšo ka kgwedi ya Dibatsela. Ngwalela molaodi wa lefelo la maikhutšo lengwalo la go kgopela madulo. **[20]**

2.2 POLELO

Sekolo sa geno se be se etetšwe ke Tona ya Thuto go tla go fa barutwana tlhohleletšo mabapi le dithuto tša bona. Barutwana ba go kgopetše go ba seboleledi sa bona. Ngwala polelo yeo o tlogo e fa. **[20]**

2.3 PEGO

Sehlopha sa geno sa dipapadi se be se etetše akhatemi ya dipapadi go hwetša tlhahlo mabapi le melao ye mefsa ya tshepedišo ya dipapadi. Ngwala pego ka ketelo yeo. **[20]**

2.4 LENGWALO LA KATLEGO

O mothopasefoka wa phadišano ya go ngwala taodišo yeo e bego e rulagantšwe ke ba Kgoro ya Bokgabo le Setšo. Ngwalela mogwera wa gago lengwalo o mo tsebiše ka katlego ya gago. **[20]**

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 20

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

POTŠIŠO YA 3

Kgetha se TEE sa ditšweletšwa tše kopana tše di latelago gomme o ngwale mantšu a go se fete a 80 ka sona. Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya le palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga setšweletšwa.

3.1 PUKUTŠATŠI

O be o ile kampeng ya letšatši le tee go ithuta mabapi le go ba mofsa wa maikarabelo. Ngwala pukutšatši o bontšhe ditiragalo tša letšatši leo. **[20]**

3.2 PAPATŠO

O feditše mphato wa marematlou gomme o sa kokotletša tšhelete ya go tšwetša dithuto pele. Ngwala papatšo ka ga kgwebjana yeo o ratago go e bula. **[20]**

3.3 DITŠHUPETŠO

Mogwera wa gago o Mmileng wa Shareworld o nyaka go ya setešeng/ seteišeneng sa Nasrec. Mo ngwalele ditšhupetšo gore a kgone go fihla moo.

Mogwera o tloga moo go nago le naletšana.

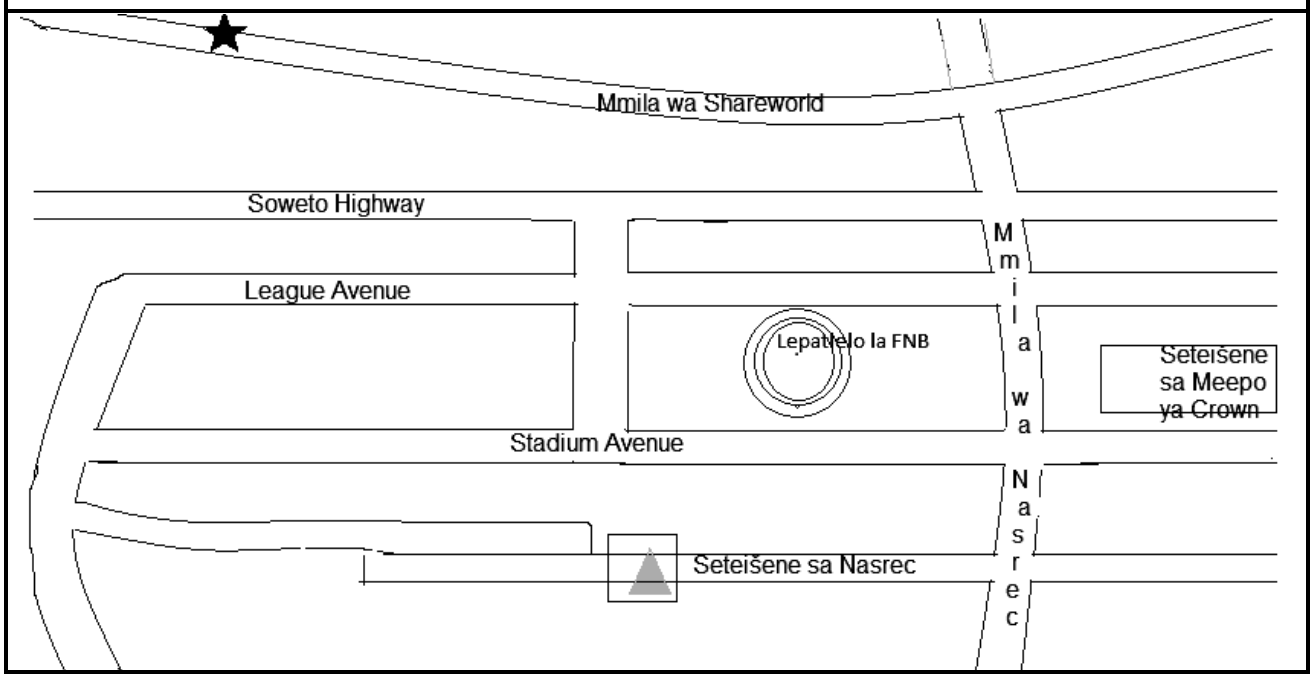

Ka go šomiša mmepe wa ka godimo, ngwala ditšhupetšo tšeo o tlogo mo fa tšona. Ela hloko: Tsela ya gago e bontšhe go tepoga bonnyane gararo, mafelo le mebila ye bohlokwa. **[20]**

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80